



Plenárisülés-dokumentum

B8-0322/2018 }  
B8-0326/2018 }  
B8-0328/2018 }  
B8-0330/2018 }  
B8-0332/2018 } RC1

4.7.2018

## KÖZÖS ÁLLÁSFOGLALÁSRA IRÁNYULÓ INDÍTVÁNY

az eljárási szabályzat 135. cikkének (5) bekezdése és 123. cikkének (4) bekezdése alapján

amely a következő állásfoglalási indítványok helyébe lép:

B8-0322/2018 (PPE)  
B8-0326/2018 (ECR)  
B8-0328/2018 (Verts/ALE)  
B8-0330/2018 (ALDE)  
B8-0332/2018 (GUE/NGL)

a Chişinăuban tartott polgármester-választás eredményének érvénytelenítését követően kialakult politikai válságról  
(2018/2783(RSP))

**Cristian Dan Preda, Tomáš Zdechovský, José Ignacio Salafranca Sánchez-Neyra, Elmar Brok, Jaromír Štětina, Željana Zovko, Bogdan Andrzej Zdrojewski, Ivan Štefanec, Luděk Niedermayer, Pavel Svoboda, Anna Záborská, Patricija Šulin, Lorenzo Cesa, Elisabetta Gardini, Tunne Kelam, Brian Hayes, Milan Zver, Bogdan Brunon Wenta, Csaba Sógor, Michaela Šojdrová, Siegfried Mureşan, David McAllister, Mairead McGuinness, Adam Szejnfeld, Romana Tomc, Eduard Kukan, Giovanni La Via, Lefteris Christoforou, Deirdre Clune, Seán Kelly, Dubravka Šuica, Sandra Kalniete, Ivana Maletić, Ivo Belet, Joachim Zeller, Róza Gräfin von Thun und Hohenstein, Michal Boni, Stanislav Polčák, Jiří**

RC\1158287HU.docx

PE621.750v01-00 }  
PE621.754v01-00 }  
PE621.756v01-00 }  
PE621.758v01-00 }  
PE621.760v01-00 } RC1

**Pospíšil, Krzysztof Hetman, László Tőkés, Inese Vaidere**

a PPE képviselőcsoport nevében

**Charles Tannock, Karol Karski, Anna Elżbieta Fotyga, Notis Marias,**

**Monica Macovei, Jadwiga Wiśniewska, Jana Žitňanská**

az ECR képviselőcsoport nevében

**Petras Auštrevičius, Beatriz Becerra Basterrechea, María Teresa Giménez**

**Barbat, Charles Goerens, Marian Harkin, Ivan Jakovčić, Ilhan Kyuchyuk,**

**Patricia Lalonde, Valentinas Mazuronis, Louis Michel, Javier Nart,**

**Urmas Paet, Maite Pagazaurtundúa Ruiz, Jozo Radoš, Frédérique Ries,**

**Robert Rochefort, Marietje Schaake, Jasenko Selimovic, Pavel Telička,**

**Ramon Tremosa i Balcells, Viktor Uspaskich, Ivo Vajgl,**

**Johannes Cornelis van Baalen, Hilde Vautmans, Renate Weber,**

**Cecilia Wikström**

az ALDE képviselőcsoport nevében

**Helmut Scholz, Merja Kyllönen, Dimitrios Papadimoulis,**

**Stelios Kouloglou, Kostadinka Kuneva**

a GUE/NGL képviselőcsoport nevében

**Rebecca Harms, Heidi Hautala, Jordi Solé, Margrete Auken**

a Verts/ALE képviselőcsoport nevében

**Az Európai Parlament állásfoglalása a Chişinăuban tartott polgármester-választás eredményének érvénytelenítését követően kialakult politikai válságról (2018/2783(RSP))**

*Az Európai Parlament,*

- tekintettel Moldováról szóló korábbi állásfoglalásaira, különösen a Grúziával, Moldovával és Ukrajnával kötött társulási megállapodásokról/mélyreható és átfogó szabadkereskedelmi megállapodásokról szóló 2016. január 21-i állásfoglalására<sup>1</sup>,
  - tekintettel a társulási menetrend Moldovai Köztársaság általi végrehajtásáról szóló, 2018. április 3-i jelentésre,
  - tekintettel a Moldovai Köztársaságnak nyújtandó makroszintű pénzügyi támogatásról szóló európai parlamenti és tanácsi határozatra irányuló javaslatról szóló, 2007. július 4-i jogalkotási állásfoglalására<sup>2</sup>,
  - tekintettel az Európai Parlament, a Tanács és a Bizottság Moldovai Köztársaságnak juttatandó makroszintű pénzügyi támogatás politikai előfeltételeit lefektető, a 2017. július 4-i jogalkotási állásfoglaláshoz csatolt közös nyilatkozatára,
  - tekintettel a Moldovai Köztársaság parlamentje által a választási rendszert érintő változtatások 2017. július 20-i megszavazására,
  - tekintettel az EBESZ/ODIHR és a Velencei Bizottság 2017. július 19-i ajánlásaira,
  - tekintettel az Európai Parlament Külügyi Bizottsága elnökének, Moldovával foglalkozó előadójának és az Euronest társelnökének 2018. június 21-i nyilatkozataira, valamint az Európai Külügyi Szolgálat 2018. június 20-i és 2018. június 21-i nyilatkozatára Chişinău polgármestere megválasztásának elismeréséről,
  - tekintettel az Európai Unió és a Moldovai Köztársaság közötti társulási megállapodás 2. cikkére, amely kimondja, hogy „... a demokratikus alapelvek, az emberi jogok és az alapvető szabadságok tiszteletben tartása ... a felek bel- és külpolitikájának alapját képezi, és e megállapodás lényeges elemét képezi”,
  - tekintettel eljárási szabályzata 135. cikkének (5) bekezdésére és 123. cikkének (4) bekezdésére,
- A. mivel Andrej Nastase a 2018. június 3-i és május 20-i kétfordulós szavazást követően a szavazatok 52,57%-ával megnyerte az előrehozott polgármester-választást Chişinăuban, legyőzve a 47,43%-ot elérő Ion Covont;
- B. mivel a Chişinăuban tartott polgármester-választás nemzetközi megfigyelői elismerték az eredményt és a választások kompetitív jellegét;

<sup>1</sup> Elfogadott szövegek, P8\_TA(2016)0018

<sup>2</sup> Elfogadott szövegek, P8\_TA(2017)0283.

- C. mivel 2018. június 19-én egy chişinăui bíróság megsemmisítette a polgármester-választás eredményét, azzal az indokkal, hogy a választás napján, a kampány hivatalos lezárultát követően mindkét jelölt üzent a szavazóknak a közösségi médiában; mivel a választási eljárás egyik résztvevője sem kérte a választás eredményének megsemmisítését;
- D. mivel június 21-én egy chişinăui fellebbviteli bíróság helybenhagyta az elsőfokú bíróság határozatát, és megállapította, hogy a választókkal a közösségi médián keresztül folytatott kommunikáció jogellenesen befolyásolta a választások eredményét;
- E. mivel június 25-én a Moldovai Legfelsőbb Bíróság is helybenhagyta a korábbi bíróságok határozatait a chişinăui polgármester-választás eredményének érvénytelenítéséről;
- F. mivel június 29-én a Moldovai Központi Választási Bizottság megerősítette a Legfelsőbb Bíróság határozatát a chişinăui polgármester-választás érvénytelenítéséről;
- G. mivel a „gyerünk szavazni!” felszólítás, amely a bíróságok szerint nyomást és indokolatlan befolyást gyakorolt a szavazókra, bevett gyakorlat volt a korábbi moldovai választások során, és soha nem vezetett azok érvénytelenítéséhez;
- H. mivel ez a fejlemény veszélyeztetheti az ország elkötelezettségét az európai értékek és alapelvek mellett, és aláássa a moldovai állampolgárok állami intézményekbe vetett bizalmát; mivel a moldovai politikai pártok kijelentették, hogy ez veszélyes precedenst jelent a jövőbeni választásokra vonatkozóan, és több ezren tiltakoztak a chişinăui bíróságok határozatai ellen;
- I. mivel a nemzetközi közösség, beleértve az Európai Uniót és az Egyesült Államok Külügyminisztériumát is, bírálta a határozatot, hangsúlyozva, hogy a szavazók akaratát tiszteletben kell tartani;
- J. mivel az EU és Moldova közösen vállalt kötelezettséget politikai társulásuk és gazdasági integrációjuk előmozdítására, amely egy olyan folyamat, amely magában foglalja strukturális és egyéb jelentős reformok elfogadását és végrehajtását az ország által, összhangban az AA/DCFTA és a társulási menetrend rendelkezéseivel, valamint a Moldova által az európai értékek védelme érdekében vállalt kötelezettséget is, beleértve az emberi értékeket és szabadságokat, a demokráciát, az egyenlőséget és a jogállamiság tiszteletben tartását is;
- K. mivel a választás érvénytelenítése a demokratikus standardok moldovai alkalmazása folyamatos romlásának zavaró és fontos jele, különös tekintettel arra, hogy a független és átlátható igazságszolgáltatás a demokrácia és a jogállamiság kulcsfontosságú pillére; mivel ez az érvénytelenítés arra utal, hogy egyre gyorsabb az önkényuralmi rendszer felé történő elmozdulás, és hogy jelentősen megcsappant az emberek bizalma a hatóságok és intézmények iránt;
- L. mivel a Moldovai Köztársaság parlamentje – az EBESZ/ODIHR és a Velencei Bizottság negatív ajánlásaival ellentétesen – 2017 júliusában elfogadta a választási törvény ellentmondásos módosítását, amely aggályokat vetett fel a jelöltek befolyásolásának veszélye, az egyéni választókerületek, a parlamenti képviselő arányosítási összetevőjének túl magas küszöbértékei, valamint a kisebbségek és a nők nem megfelelő képviselőinek

kockázata miatt; mivel a Velencei Bizottság emellett hangsúlyozta, hogy a szóban forgó jogalkotási kezdeményezés kapcsán kialakult polarizálódás nem arra utal, hogy a legfontosabb érdekelttek észszerű konzultációt folytattak volna és széles körű konszenzus alakult volna ki;

- M. mivel az ENSZ az emberi jogok védelmezőivel foglalkozó különleges előadója szerint Moldovában emberi jogok védelmezői és újságírók megbélyegzés áldozatává válnak, és politikai indíttatású bünvádi eljárásokat indítanak ellenük vagy megfenyegetik őket, ha eltérő véleményt megfogalmazó embereket védenek, és korlátozzák az újságírók információhoz való hozzáférését;
- N. mivel a moldovai bírói kar reformja terén elért elégtelen előrelépés és az uniós feltételek teljesítésének elmulasztása miatt 2017 októberében az EU úgy döntött, hogy visszatartja 28 millió EUR összegű kifizetését az EU igazságügyi reformprogramja keretében;
1. mély aggodalmának ad hangot amiatt, hogy a moldovai Legfelsőbb Bíróság kétes bizonyítékok alapján és nem átlátható módon érvénytelenítette a chişinăui polgármester-választás eredményét, ami jelentősen aláásta a választási folyamat integritását;
  2. emlékeztet, hogy a hiteles, átlátható, tisztességes és inkluzív választások minden demokratikus rendszer sarokkövét képezik a bírói kar pártatlanságának és minden politikai befolyástól való függetlenségének megőrzéséve együtt, hiszen ez az ország politikai rendszerébe vetett bizalom alapja, valamint hogy az igazságszolgáltatásba és a választások lebonyolításába politikai beavatkozás ellentétes azokkal az európai normákkal, amelyeket Moldova magáévá tett, többek között az EU–Moldova társulási megállapodás részeként;
  3. erős szolidaritást fejezi ki a Chişinău utcáin tiltakozó ezrekkel és csatlakozik kérésükhöz, hogy a moldovai hatóságok tegyék meg a megfelelő intézkedéseket annak érdekében, hogy a nemzeti és nemzetközi megfigyelők által is elismert és a választók akaratát tükröző chişinăui polgármester-választás eredményét tartsák tiszteletben; felszólítja a hatóságokat, hogy biztosítsák a békés tiltakozáshoz való jogot;
  4. sürgeti a moldovai hatóságokat, hogy garantálják a demokratikus mechanizmusok működését, és ragaszkodik ahhoz, hogy a hatalom végrehajtó és az igazságszolgáltatási ága is kölcsönösen tartsa tiszteletben a hatalmi ágak szétválasztását, teljes mértékben támogassa a demokratikus elveket és tartsa tiszteletben a jogállamiságot;
  5. súlyos aggodalmát fejezi ki a moldovai demokratikus normák további romlása miatt; úgy véli, hogy a bíróságok döntése, amelyekről számos alkalommal hangoztatták, hogy működésük politikailag befolyásolt és irányított, jól példázza az állam csapdába ejtését és a moldovai intézmények igen mély válságáról tanúskodik; sajnálja, hogy a nemzetközi közösség számos felhívása ellenére a hatóságok továbbra is aláássák az állami intézmények igazságosságába és pártatlanságába vetett bizalmat;
  6. úgy véli, hogy a chişinăui polgármester-választás eredményének érvénytelenítését követően immár nem teljesülnek a makroszintű pénzügyi támogatás nyújtásának politikai feltételei, és emlékeztet, hogy „a makroszintű pénzügyi támogatás nyújtásának előfeltétele, hogy a kedvezményezett ország tiszteletben tartsa a hatékony demokratikus

mechanizmusokat, ideértve a többpárti parlamentáris rendszert és a jogállamiságot, valamint biztosítsa az emberi jogok tiszteletben tartását”;

7. sürgeti a Bizottságot, hogy függesse fel a Moldovának nyújtott makroszintű pénzügyi támogatás tervezett folyósítását; úgy véli, hogy a jövőbeli kifizetésekre vonatkozó döntéseket csak a tervezett parlamenti választások után kell meghozni, azzal a feltétellel, hogy azokat a nemzetközileg elismert normáknak megfelelően bonyolítják le, és szakosodott nemzetközi testületek értékelik, valamint hogy a makroszintű pénzügyi támogatás feltételei teljesültek;
8. kéri a Bizottságot, hogy függesse fel a Moldova számára nyújtott költségvetési támogatást a 2015. júliusi precedens alapján, amikor a felfüggesztésre a bankválságot követően került sor; úgy véli, hogy a Chişinăuban tartott polgármester-választás érvénytelenítésére adott válaszként az uniós költségvetési támogatás felfüggesztésére vonatkozó mechanizmust kell alkalmazni, és annak tartalmaznia kell a moldovai hatóságok által végrehajtandó intézkedések jegyzékét, amely magában foglalja a választás eredményének elismerését Chişinăuban, valamint banki csalások esetén az elkövetők ellen folytatott, eredményorientált, teljes körű és átlátható vizsgálatokat, valamint a vagyonvisszaszerzést és az elkövetők büntetőeljárás alá vonását;
9. felhívja a moldovai hatóságokat, hogy hajtsák végre az EBESZ/ODIHR és a Velencei Bizottság választási reformmal kapcsolatos ajánlásait;
10. ismételten aggodalmát fejezi ki a gazdasági és politikai hatalom egy szűk csoport kezében való koncentrálódása, a jogállamiság, a demokratikus normák és az emberi jogok tiszteletben tartása terén megfigyelhető romlás, az állami intézmények túlzott mértékű politizálódása, a rendszerszintű korrupció, a 2014-es banki csalás elégtelen kivizsgálása és a korlátozott médiapluralizmus miatt; aggodalmát fejezi ki az igazságszolgáltatás függetlenségének hiánya, és különösen az olyan esetek miatt, amikor az igazságszolgáltatást politikai ellenfelekre történő nyomásgyakorlásra használják; felhívja a moldovai hatóságokat, hogy reformálják meg az igazságszolgáltatási rendszert, beleértve új bírák kinevezését is, hogy megakadályozzák, hogy a bírói kar beavatkozhatson a választási és politikai folyamatokba, vagy bármilyen más módon aláássa a moldovai nép demokratikusan kifejezett akaratát;
11. aggodalmát fejezi ki amiatt, hogy a politikai ellenfeleket és ügyvédeket a moldovai hatóságok koholt vádakkal és büntetőeljárásokkal üldözik, és felhívja a figyelmet arra, hogy az ilyen esetekben a hatóságok megsértik a jogállamiságot, valamint a politikai ellenzék és ügyvédek jogait;
12. sajnálja, hogy a 2014. évi banki csalást követően, amely során a moldovai pénzügyi rendszerből összesen mintegy 1 milliárd USD-t loptak el, a hatóságok nagyon kevés előrelépést tettek az ügy alapos és pártatlan kivizsgálása terén; határozott erőfeszítéseket sürget az ellopott pénzeszközök visszaszerzése és a felelősök bíróság elé állítása érdekében, függetlenül azok politikai hovatartozásától; úgy véli, hogy ez elengedhetetlen a moldovai állampolgárok intézményekbe vetett bizalmának és a hatóságok hitelességének helyreállításához;
13. felhívja a moldovai hatóságokat, hogy tartsák tiszteletben a nemzetközi elveket és a bevált

gyakorlatokat, és biztosítsák a civil társadalom számára kedvező környezetet; aggodalmát fejezi ki különösen amiatt, hogy a nem kormányzati szervezetekre vonatkozó, jelenleg a parlamentben megvitatás alatt álló jogszabálytervezetben olyan rendelkezések szerepelnek, amelyek korlátozhatják a moldovai nem kormányzati szervezetek külföldi finanszírozását;

14. felhívja a moldovai parlamentet, hogy az új audiovizuális törvénykönyv végleges elfogadása előtt konzultáljon a civil társadalommal és a független médiával, és utasítsa el „a kettős célú reformot”; aggodalmát fejezi ki azzal kapcsolatban, hogy Moldovában a független, helyi és ellenzéki média – amely mellesleg nem rendelkezik elegendő forrással – képes lesz-e végrehajtani az új törvény kötelező helyi tartalomra vonatkozó követelményeit;
15. felszólítja az EKSZ-t és a Bizottságot, hogy szorosan kövessék nyomon a fejleményeket e területeken, és hogy megfelelően tájékoztassák a Parlamentet;
16. utasítja elnökét, hogy továbbítsa ezt az állásfoglalást a Bizottság alelnökének/az Unió külügyi és biztonságpolitikai főképviselőjének, az Európai Külügyi Szolgálatnak, a Tanácsnak, a Bizottságnak és a tagállamoknak, valamint a Moldovai Köztársaság elnökének, miniszterelnökének és házelnökének, illetve az EBESZ/ODIHR-nak és a Velencei Bizottságnak.